

Novo vodstvo sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije

Kongres Sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije, bil je prejšnji petek v Velenju, je sprejel nove listine tega sindikata. Delegati so med drugim sklenili zahtevati od predsednika vlade takojšen pogovor o ukrepih za izboljšanje kritičnega položaja v obeh dejavnostih. Anton Rozman, dosedanji in novi predsednik sindikata, je takoj po kongresu obvestil Janca Drnovška, da bo sindikat, če bo vlada njegove zahteve še naprej ignorirala, začel priprave na množične proteste. Tekstilci in usnarji so se obljub očitno naveličali, zato bodo po uspešnem kongresu, na katerem so strnili svoje vrste, še bolj odločno zahtevali izboljšanje položaja podjetij.

Tone Rozman, predsednik

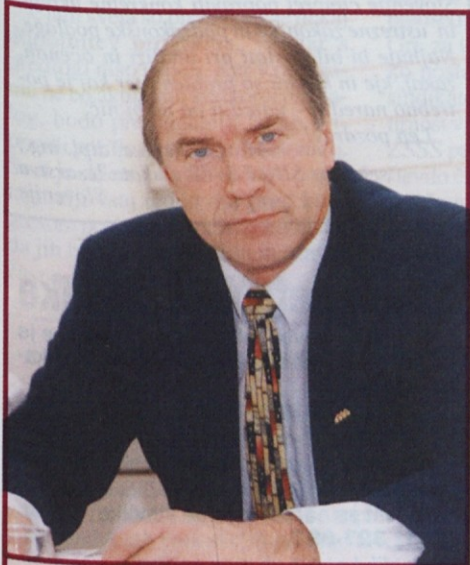

Jože Turkl, podpredsednik

Branka Novak, sekretarka

Poročilo s kongresa na straneh 4, 5 in 6

Svet ZSSS je na verjetno zadnji seji pred 3. kongresom, ki bo 5. decembra v Ljubljani, določil predloge novih listin in predloge kandidatnih list. Člani sveta so namenili največ časa razpravi o spremembah statuta. Če bodo sprejete, bodo ZSSS po osmih letih delovanja omogočile organiziranost, temelječo na sindikatih dejavnosti. Ob tem bo dobra mreža območnih organizacij še naprej glavna prednost Zveze v primerjavi z drugimi sindikati.

Edini predlagani kandidat za predsednika ZSSS je Dušan Semolič, za sekretarja pa Rajko Lesjak.

O seji poročamo na strani 3

SKEI – Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije iz sestave ZSSS – je te dni prejel odločbo, s katero mu je ministrstvo za delo priznalo lastno reprezentativnost v dejavnosti kovinske in elektroindustrije. Kot nam je povedala Lidija Jerkič, pravnica SKEI, so si za to odločbo prizadevali štiri leta. Dosedaj je bila temu sindikatu reprezentativnost priznana le v okviru reprezentativnosti ZSSS, sedaj pa je pridobil lastno.

Sindikat gostinstva in turizma Slovenije se pripravlja na svoj kongres 27. in 28. novembra na Bledu. Objavljamo predlog nove programske listine.

Stran 10

Na tiskovni konferenci so imeli glavno besedo (od leve proti desni): Janez Petkoš, Marko Fičur, Dušan Semolič in Marjan Ferčec.

Gozdarji pripravljajo shod pred parlamentom

Čeprav se je po letu 1990 število zaposlenih v gozdarstvu zmanjšalo s 7300 na le 2000, se gozdarji bojijo, da bodo po uveljavitvi spremembe zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov izgubili delo še preostali. Na cesti bodo ostali tudi številni invalidi, saj zanje zanesljivo nikjer ne bo dela. Vse to so na tiskovni konferenci ta ponedeljek povedali predstavniki vodstva sindikata gozdarjev. Predsednik ZSSS Dušan Semolič je dodal, da ekonomsko-socialni svet še ni odgovoril na zahtevo za obravnavo novele tega zakona. Sindikat gozdarjev napoveduje protestni shod gozdarjev pred parlamentom, ki bo organiziran takrat, ko bo državni zbor opravil drugo branje novele zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov.

Gozdarji ne zahtevamo nič drugega kot delo in socialno varnost, je povedal predsednik sindikata gozdarjev Marko Fičur. Dosedaj so gozdarji delali pošteno in dokazali, da znajo delati. Marjan Ferčec, sekretar sindikata, je orisal kronologijo »zatiranja gozdarske stroke«. Po sprejetju nove zakonodaje so se gozdarji razdelili na tri dele, Zavod za gozdove Slovenije, 17 gozdnih gospodarstev in kmetijske zadruge. V gozdnih gospodarstvih je ostalo 2000 delavcev, ki naj bi na podlagi koncesij opravljali dela v državnih gozdovih. Danes je le še 19 odstotkov gozdov in lasti države, drugi so zasebni, delež državnih gozdov pa se bo še zmanjšal. Za 800 presežnih gozdarjev je država iz proračuna plačala kar 800 milijonov tolarjev.

Zavod za gozdove Slovenije, ki je izločen iz gozdarskih podjetij, porabi na leto kar tri milijarde proračunskega denarja. Prej se je financiral iz cene lesa.

Država si je omislila zelo dragega gospodarja – sklad kmetijskih zemljišč in gozdov. Ta je, namesto da bi z gozdnimi gospodarstvi podpisal koncesijsko pogodbo, pripravil spremembo zakona. Bistvo predloga je, da obveznost koncesij z gozdnimi gospodarstvi ne bi veljala 20 let, ampak le 10. Ker bi upoštevali obdobje od sprejetja zadnjih gojitvenih načrtov gozdnih enot, bi gozdna gospodarstva že čez dve leti ostala brez koncesije. Sedanja pod-

jetja bi zato odmrla ali bistveno zmanjšala število zaposlenih. Če bo predlagana novela zakona sprejeta, bo uveljavljena za nazaj, kar je za sindikat povsem nesprejemljivo. Namesto gozdarjev bodo delali le zaposleni pri zasebnih delodajalcih, tudi zaposleni na črno. V Kropi je sklad že izbral zasebnega izvajalca del, vendar je ta delo opustil. Zdaj spet delajo delavci gozdnega gospodarstva.

Pri noveli zakona gre po besedah Ferčca za spretno igro, kako izvajalcem v gozdnih gospodarstvih odvzeti pravico do koncesije.

Za sklad je vprašljiva tudi višina rente, sedaj je vlada z uredbo določila le tridostotno minimalno rento. Ferčec je še povedal, da je odpravljanje posledic naravnih katastrof v gozdovih dolžan plačati lastnik, ne izvajalec del.

Janez Petkoš z Bleda je dodal, da so bile v zadnjih letih v gozdovih naravne katastrofe, Gozdna gospodarstva so odpravljala škodo in niso dovolj zaslužila. Po njegovem mnenju je sindikat naredil premalo pri preprečevanju vračanja gozdov Vatikanu. Petkoš je izračunal, da bo vsak državljan Slovenije podaril Vatikanu po 150 kvadratnih metrov zemlje in pet kubičnih metrov lesa. Zaradi vračanja gozdov cerkvi bo Gozdno gospodarstvo Nazarje kmalu povsem brez dela. Če je država cerkvi podarila toliko gozdov, naj jih odkupi nazaj. Gre za to, da bi gozdove ohranili našim vnukom, saj pripadajo njim.

F. K.

Pismo Državnemu zboru Republike Slovenije

Spoštovani!

SINLES – Sindikat lesarstva Slovenije poziva Državni zbor R Slovenije, da, v zvezi z obravnavo "Prikaza stanja v sektorjih predelovalne dejavnosti slovenske industrije s predlogi ukrepov" zadošči Vlado R Slovenije, naj čimprej pripravi konkretne ukrepe in zakonske ter podzakonske podlage za konkretno realizacijo rešitev, ki izhajajo iz zgoraj omenjene analize. SINLES daje vso podporo predlogom konkretnih rešitev, predlaganih s strani GZS – Splošnega združenja lesarstva Slovenije.

Obrazložitev:

Na 8. seji, ko je obravnaval "Prikaz stanja v sektorjih predelovalne dejavnosti slovenske industrije s predlogi ukrepov", je republiški odbor SINLESA posebno pozorno obravnaval poglavje o slovenski lesni industriji, v kateri že vrsto let ugotavljamo ene in iste težave, rešitev pa ni. Med najpomembnejše parametre, ki imajo bistven vpliv na stanje v panogi lahko uvrstimo:

1. razkorak med tečajem tolarja in rastjo domačih cen;
2. obdavčen prvi promet z lesom;
3. visoka cena obratnega kapitala;
4. sivi trg, delo na črno;
5. konkurenca nedeklariranega blaga iz uvoza.

Nedvomno je bilo v izdelavo analize vložena ogromno dela, toda kot že ničkolikokrat pogrešamo konkretne rešitve. Mnenja smo, da tokrat ne bi smelo več ostati le pri nakazanih problemih in pri besedah "če", "bi bilo potrebno", "pospešiti je potrebno", "spodbujati", "vzpostaviti" ipd. – ampak konkretno "kako", "na kakšen način".

Če je namen pomagati industriji resen, pričakujemo konkretno pomoč. Zato mora Vlada R Slovenije čimprej popraviti konkretne ukrepe in ustrezne zakonske in podzakonske podlage. Najhuje bi bilo ostati pri analizi in ocenah, zakaj, kje in kakšni so problemi ter kaj je potrebno narediti – naredili pa ne bi nič.

Lep pozdrav!

Marjan Ferčec, dipl. ing.,
sekretar SINLES – Sindikata lesarstva Slovenije

Novo telefonske številke

Uredništvo Nove Delavske enotnosti se je preselilo v 4. nadstropje, soba 4, Doma sindikatov v Ljubljani.

Zaradi tega so spremenjene tudi naše telefonske številke.

Urednika in njegove sodelavce lahko pokličete na številko (061) 321-255.

Referent za naročnine ima številko (061) 327-697.

Dosegljivi smo tudi prek centrale (061) 131-00-33.

Faksirana sporočila pošiljajte na številko (061) 317-298.

Elektronsko pošto pošljite na: svetzsss@siol.net

Delavska enotnost

ki je bila ustanovljena 20. novembra 1942 in je glasilo Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije, izdaja Svet ZSSS, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana • Za izdajatelja Rajko Lesjak, tel. 310-760 • Odgovorni urednik Franček Kavčič, tel. 321-255, novinar urednik Tomaž Kšela • Naročnina, tel. 327-697 • Posamezna številka stane 200 tolarjev • Žiro račun 50101-678-47511 • Tisk: Delo TČR d.d., Dunajska 5, Ljubljana • Ministrstvo za kulturo šteje Novo Delavsko enotnost med proizvode, za katere se plačuje 5%-davek, ki je všteti v ceno posameznega izvoda • ISSN 1408-5569

33. seja sveta ZSSS

Svet ZSSS je ta torek sprejel vse predloge listin 3. kongresa ZSSS, ki bo 5. decembra v

Ljubljani. Sprejel je torej poročilo o delu med 2. in 3. kongresom, spremembe in dopolnitve programa, spremembe in dopolnitve statuta ter kandidatne liste. Kot je bilo na seji večkrat poudarjeno, pomenijo predlogi listin, o njih bo odločil kongres, dograjevanje organizacije, postavljene pred osmimi leti. Ker za predsednika in sekretarja kandidirata le Dušan Semolič in Rajko Lesjak, bo 3. kongres zelo verjetno omogočil kontinuiteto dela največje sindikalne organizacije v Sloveniji.

Svet je naprej brez razprave sprejel predlog poročila, kot ga je obrazložil **Rajko Lesjak**, sekretar ZSSS. Del obrazložitve objavljamo v posebnem okvirju.

Spremembe in dopolnitve programa je obrazložil član predsedstva **Gregor Miklič**. V razpravi sta **Ciril Urek** in **Doro Hvalica** načela dve vprašanji, o katerih je bilo kar precej razprave. Prvo zadeva povezovanje in združevanje sindikatov v Zvezi in tudi širše, drugo pa nasproti sindikalnih funkcionarjev na državnozbornih volitvah.

Predlog, da bi v program vnesli zavezo povezovanja in združevanja sindikatov v Zvezi, je bil sprejet skoraj soglasno. Za to, da bi ZSSS na volitvah nastopila kot samostojna politična opcija, pa so glasovali le štirje člani sveta. S precejšnjo večino so člani sveta podprli tudi predlog, da se v program vnese tudi pobuda za povezovanje z drugimi sindikati.

Člani sveta so predlagali še nekaj dopolnitev programa, vendar s predlogi niso uspeli. Ker v programu ne bo aktualnih kratkoročnih nalog, bodo predlagatelji lahko pripravili predloge posebnih resolucij. Svet je sklenil, da jih morajo predlagatelji vsaj teden dni pred kongresom poslati programski komisiji, da jih bo lahko uskladila in pravočasno razposlala delegatom.

Lesjak: Naša prednost je pokrivanje terena

Precej naporov smo vložili v to, da smo v skladu s statutom, sprejetim na 2. kongresu, zaokrožili organiziranost znotraj Zveze svobodnih sindikatov Slovenije v korist članstva in celotne organizacije. Posebej pomembno je, da nam je uspelo najti nekakšno "ravnotežje" znotraj organizacije in ohraniti dobre trende, ki omogočajo, da gre razvoj panožnih sindikatov po njihovi volji in potrebah naprej, in sicer tako, kot si je članstvo v teh sindikatih prek svojih predstavnikov to zastavilo. Druga dobra stran sprejetja teh dokumentov je, da smo ohranili, kar je tudi naša prednost pred drugimi sindikalnimi organizacijami, mrežo pokritosti Slovenije. Svobodni sindikati Slovenije imamo dobro organizirano mrežo na terenu, kar je prednost ter eden od pogojev oziroma osnova, da lahko organizacija uresničuje in opravlja svoje delo in poslanstvo.

Dobra mreža sindikalne organiziranosti preprosto pomeni, da smo bližje članom, njihovim problemom in da lahko hitreje rešujemo njihove stiske. Brez pokritosti terena je veliko težje uresničevati programsko politiko in sproti reagirati na dogajanja v okolju. Dobro je, da član dobi, v najkrajšem možnem času, pravno, socialno in drugo pomoč tam, kjer dela in živi. (Odlomek iz uvodnega poročila sekretarja ZSSS)

Predlogi listin 3. kongresa ZSSS in kandidatne liste sprejete

Zadnja seja sveta ZSSS je bila zelo sklepčna, člani sveta so se razšli šele po šesturni zelo kulturni razpravi.

Predlog sprememb in dopolnitev statuta ZSSS je obrazložil član predsedstva **Milan Utrša**. Ena od pomembnejših sprememb naj bi bila v tem, da bi ZSSS namesto sveta imela predsedstvo, sestavljeno iz predsednikov sindikatov dejavnosti. Gre za to, da bi Zveza tudi dejansko postala zveza vanjo povezanih sindikatov, s čimer bi odpravili dvo-timost v organiziranosti. Konferenca ZSSS pa bi bila sestavljena glede na število članov posameznega sindikata. Izvršilni organ predsedstva bi poleg predsednika in sekretarja sestavljali tudi izvršni sekretarji za posamezna področja. Ta organ ne bi

imel pristojnosti določanja politike, ampak bi predvsem uresničeval sklepe predsedstva ZSSS.

Položaja območnih organizacij spremembe in dopolnitve statuta ne spreminjajo bistveno.

Utrša se je dotaknil tudi pripomb na predlagane spremembe in dopolnitve statuta, poslali sta jih območni organizaciji Ljubljane z okolico in Podravja, ter statutarna komisija SKEI. Utrša je povedal, da je odločitev, da bo kongres tudi statutaren, svet ZSSS sprejel že spomladi, na začetku kongresnih priprav. Predloga iz Podravja, da bi statutarne spremembe umaknili s kongresa, in predloga iz Ljubljane, da bi določili dveletno prehodno obdobje, zato svet ni sprejel.

Razprava je bila dokaj čustvena. Predstavniki območnih organizacij (**Ciril Urek**, **Jože Korošec**, **Bojan Kramar**, **Maja Kavec**, **Jani Kovač**, **Ladi Kaluža**) so navajali bojazen, da bo izpeljava statutarnih sprememb ogrozila območne organizacije in pri njih zaposlene kadre.

Na predlog Milana Utrše so člani sveta ZSSS sprejeli kompromisno rešitev. Ta je v tem, da bo finančni pravilnik ZSSS sprejela konferenca (ne predsedstvo), konferenca bo odločila tudi o izvedbenih organizacijskih aktih.

Svet ZSSS je brez razprave določil predloge kandidatnih list za izvolitev predsednika, sekretarja in člane nadzornega odbora. Kandidatne liste objavljamo posebej.

F. K.

Na podlagi 8. člena Statuta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in sklepa 29. seje Sveta ZSSS z dne 22. 4. 1998
sklicujem

3. KONGRES ZVEZE SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE,

ki bo
v soboto 5. decembra 1998
ob 9. uri
v dvorani Smelta v Ljubljani,
Dunajska 160

mag. Dušan Semolič,
predsednik ZSSS

PREDLOG DNEVNEGA REDA:

- Otvoritev kongresa in izvolitev delovnega predsedstva kongresa
- Sprejem: predloga dnevnega reda 3. kongresa ZSSS
– predloga poslovnika o delu 3. kongresa ZSSS in izvolitev delovnih teles kongresa: verifikacijske komisije, volilne komisije, komisije za program Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, komisije za statut Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, zapisnikarja in dveh overiteljev zapisnika
- Govor predsednika ZSSS mag. Dušana Semoliča
- Pozdrav gostov
- Uvodna beseda k poročilu o delu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in njenih organov med 2. in 3. kongresom ter k poročilu Nadzornega odbora ZSSS in sprejem poročil
- Volitve: predsednika ZSSS, sekretarja ZSSS, nadzornega odbora ZSSS
- Uvod k predlogu sprememb in dopolnitev programskega dokumenta ZSSS ter k resolucijam 3. kongresa ZSSS in sprejem teh dokumentov
- Uvod k predlogu sprememb in dopolnitev statuta ZSSS in sprejem
- Zaključek kongresa

Predlogi kandidatnih list:

- za predsednika ZSSS: Dušan Semolič
- za sekretarja ZSSS: Rajko Lesjak
- za člane nadzornega odbora: Janez Artač, Darinka Avguštin, Dušan Čadež, Črtomir Jaramaz, Anita Kac, Oskar Komac in Divna Obrenovič.

Člani novega republiškega odbora so pred konstitutivno sejo takole pozirali.

Nadaljevanje s prejšnje strani

Nisem za to, da stavkamo za vsako figo. Stavka mora biti sredstvo z dosego cilja, ne cilj.

Pri pogajanjih za kolektivno pogodbo vaše dejavnosti sem se veliko naučil. Prepričan sem, da moramo zaradi solidarnosti sedanjih 25 tarifnih skupin zmanjšati na le 12.«

Mišič je končal z ugotovitvijo, da so sindikalisti včasih krivični sami do sebe. Graditi le na kritiki, pa za sindikate dolgoročno ni prava pot.

Jožica Žerdin je orisala razmere v svojem podjetju Indi Lendava. Pred leti so bili dobro podjetje, na leto so naredili po 20.000 hlač. Kasneje so morali izdelati po 30.000 in še več hlač. Da bi izpolnili obveznosti do partnerjev, so delali tudi po 15 ur dnevno. Zdaj delajo tudi po 12 ur. Da bi ohranili podjetje, so se odpovedali regresu. **Jožica je menila, da bi takšnim podjetjem država morala pomagati, da se obdržijo.**

Razpravo o poročilu je **Karl Krauser**, predsednik delovnega predsedstva, sklenil takole:

“Ponosen sem, da sem bil sedem let v organih tega sindikata, ki je za delavce naredil veliko. Vsaka kritika me zato osebno prizadene. Kritika, da smo denar za solidarnost delili po članih izvršnega odbora, me žali. V vodstvu sindikata smo bili ljudje iz firm, delali smo po svojih močeh in znanju. Mogoče imajo ljudje iz Domžal takšno mnenje zato, ker se sej pogosto niso udeleževali.” Kongres je zatem glasoval o poročilu, velika večina je bila zanj, proti je bilo le pet delegatov.

Poročilo predsednice nadzornega odbora **Marjane Košak** lahko strnemo takole: Poslovanje je bilo skladno s predpisi. Nadzorni odbor ni mogel nadzorovati obračuna članarine, težave so bile tudi s podatki o članstvu. Ker pravilnika o podeljevanju pomoči republiški odboru ni sprejel, ga je treba dati med prioritete novega vodstva.

Delegati so zatem najprej zavrnil predlog, da bi poslovanje v minullem obdobju pregledal še nov nadzorni odbor, zatem pa potrdili poročilo dosedanjega nadzornega odbora. Na tej podlagi so soglasno razrešili vse organe sindikata.

Kandidati so se predstavili

Pred odmorom za volitve so kandidati za vodilne funkcije izkoristili možnost, da se predstavijo. **Martina Horžen**, kandidatka za podpredsednico, je povedala, da je doma v Posavju dobila edino popotnico. Tudi zaradi poplav je spo-

da je dovolj znan, zato je kolege pozval, naj si podajo roke in pogledajo v oči. Po besedah **Borisa Govednika** pa so za njegovo kandidaturo krivi zlasti njegovi kolegi. Kandidira tudi zato, da bi tekstilna industrija prišla v boljši položaj. V Metliki, kjer dela in živi, daje ta industrija kruh kar 80 odstotkom prebivalcem.

Tajne volitve so pokazale, da je organizacija zadovoljna z vodstvom. Dosedanji predsednik **Tone Rozman** je prejel 60 glasov, Milan Drčar 9, Boris Govednik pa 6. Za **Jožeta Turkla** je glasovalo 54, za Martino Horžen pa 21 delegatov. V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

Delegati so glasovali s kartoni, več kot rdečih so uporabili zelenih.

znala, kako je za sindikat pomembna solidarnost. Brez solidarnosti zanjo sindikata ni. Čeprav je delo izgubilo nekaj pomena, bo skušala delovati tako, da bi delavci lahko bili spet ponosni.

Jože Turkli, drugi kandidat za podpredsednika, je omenil le potrebo po delitvi dela v vodstvu. Kot podpredsednik želi biti direktno odgovoren za kakšno področje ali nalogo.

Kandidat za predsednika **Milan Drčar** je dejal le, da se je predstavil v našem glasilu. Za kandidiranje se je odločil zaradi dela, ne zaradi funkcije. **Tone Rozman** je menil le,

Stanislav Mlakar, Zlata Juh, Barbara Besek Rot, Marjan Založnik in Anica Pezdirc.

Po izvolitvi se je **Tone Rozman** za zaupanje zahvalil takole: “Upam, da se bomo pogovarjali, kaj bomo in kaj smo naredili za ljudi. Ker imamo močne naravne sovražnike, bomo morali delati pod velikim pritiskom.”

Nov statut

Jože Turkli je v imenu statutarne komisije poročal, da so pripravili nov statut. Bistvene novosti so pri ciljnih sindikata. Po novem se bodo

v sindikat lahko včlanili tudi učenci in pripravniki, delodajalci pa ne morejo biti več člani sindikata.

Na predlog statuta je območni odbor sindikata za Domžale pripravil šest amandmajev, obrazložila jih je **Danica Merlin**. Turkl se je je v imenu komisije strinjal s tremi, druge pa je zavrnil. Delegati so njegove predloge potrdili in izglasovali tudi statut v celoti. Zaradi sprememb, ki jih je sprejel kongres, in tudi sicer bo statut treba še redakcijsko obdelati.

Za združevanje sindikatov

Programske usmeritev sindikata za delo v prihodnjem obdobju je obrazložil **Tone Rozman**. Eden od ciljev sindikata bo, da bi vanj vstopili delavci manjših podjetij, ki se dosedaj niso imeli poguma včlaniti v to organizacijo. Sindikat delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije bo skušal med člani in zaupniki krepiti občutek pripadnosti. Sindikalni zaupniki naj bi prejeli vsaj simbolično materialno podporo. **Kolektivna pogodba naj bi po novem veljala prav v vsaki družbi.** Sindikat bo za člane svetov delavcev kandidiral sindikalne zaupnike, prizadeval si bo tudi za njihovo izobraževanje.

Sindikat delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije bo izdal tudi svoje lastne izkaznice, na katerih bo temeljila lastna reprezentativnost. Cilj sindikata je tudi večja strokovnost. Prioritetni bodo nekateri izvedbeni akti. Sindikat bo skušal organizirati tudi športno družabno srečanje. Več bo narejeno za obveščanje članstva, tako s posebnim biltenom kot prek Nove Delavske enotnosti.

Ekonomska nuja sindikate sili k združevanju, združeni bodo močnejši in še boljši. Za člane bo sindikat organiziral nezgodno zavarovanje, po katerem se bodo razlikovali od nečlanov sindikata. Tem uvodnim besedam **Toneta Rozmana** so delegati dodali le nekaj opozoril. Osrednjo, da bi plače za prvi tarifni razred ne bile manjše od minimalne plače, kot jo določa zakon, je predlagala **Bernarda Matič**. Kongres je njen predlog soglasno potrdil, novemu republiškem odboru pa naložil, naj se o tem takoj začne pogajati.

Slavka Vidmar iz območnega odbora Domžale je predlagala bolj strokovno in pogumno reševanje problemov. Sindikat naj bi tudi jasneje izpostavil zahteve tekstilnih in usnjarskih delavcev pri pokojninski reformi.

Delegati so z veliko večino glasov, ob treh glasovih proti, potrdili programske usmeritve, kot jih je obrazložil Rozman.

Franček Kavčič

Franc Žibert je Mostovni, p. o. zaposlen dve leti, od začetka tega leta pa je tudi predsednik izvršnega odbora sindikata v podjetju. Kot pravi sam, se je v času njegovega mandata število članov SKEI v podjetju povečalo od petdesetih na sto enega člana – od 132 zaposlenih. Kot verjeten razlog navaja, da sindikat prej ni bil opazen pri čem več kot organizaciji raznih "sindikálnih" prodaj delavcem, pa tudi, da so zaposleni v sedanjih razmerah začutili, da je dobro imeti pri odnosih z delodajalci zaveznika, pomočnika. Ker se je sindikat letos lotil reševanja bistvenih vprašanj, ki žulijo zaposlene, se je povečal interes zanj med zaposlenimi. Uprava pa, je pravi Žibert, tudi začutila, da je sindikat postal resen partner, in spremenila svoj odnos do njega ter pristala na skupno reševanje za delavce pomembnih vprašanj. Kljub temu, da se lahko pohvali z uspehi, je Franc Žibert ostal kritičen opazovalec odnosov med zaposlenimi in upravo.

Franc Žibert: Letos se je število članov sindikata v našem podjetju podvojilo, povečalo s tretjine za tri četrtine vseh zaposlenih. Vzrok: resnejši pristop sindikata k reševanju najbolj delavskih vprašanj.

Ko se sindikat zavzame za pravice delavcev

Franc Žibert, sindikalni zaupnik v podjetju Mostovna o delu in načrtih sindikata

milijonov mark in ga bomo tudi dosegli. Pogodbe za prvo tromesečje v naslednjem letu se že podpisujejo...

Včasih je bil družbeni standard zaposlenih velika beseda in velika stvar. Koliko ga je ostalo v Mostovni?

Počitniške zmogljivosti, dva objekta na morju, sta ostala v lasti podjetja. Zdj jih vzdržuje sindikat iz dela članarine in najemnine za uporabo, ki pa ni visoka. Cene letovanja so na obroke in "sindikálne", se pravi ne visoke, tako da lahko letujejo tudi delavci z najnižjimi dohodki. Objekta sta v lasti firme, sindikat jih samo upravlja in vzdržuje. Rekreacije, preventivnega odhajanja v zdravilišče pa nimamo.

Omenili ste, da bo težko izpeljati vse potrebne akcije za čas vašega mandata, niste pa povedali, katere.

V kolektivni pogodbi je precej določil in zaenkrat obdelujemo plače. Kasneje bodo prišli na vrsto potni stroški; precej imam delavcev, ki niso od tod in se jim nadomestila za ločeno življenje ne izplačujejo v celoti... To so delavci iz nekdanjih republik nekdanje Jugoslavije...

Ali je potrebno zaposlovati tuje delavce? Ali dovolj dobrih domačih, kljub velikem številu nezaposlenih, ni mogoče dobiti?

Precej teh delavcev živi v Sloveniji že dolgo časa, vendar niso prevzeli slovenskega državljanstva, nekaj pa jih je iz Hrvaške. Na zavodih za zaposlovanje namreč nismo uspeli dobiti dovolj delavcev, ki bi po strokovnosti ustrezali. Delavci iz Hrvaške so med tednom tu...

Kje pa živijo, ali sami poskrbijo za bivanje, ali ima podjetje kak samski dom?

Ne bi mogel temu reči dom, ker je pod ravnijsko spijo po dva, trije v eni sobi, stavbo bi bilo treba sanitarno urediti. Ti delavci prebivajo na meji družbenega standarda.

Kaj iz kolektivne pogodbe še ni izpolnjeno?

Morali bomo pripraviti nov pravilnik o izrabi letnih dopustov. Zdjajšnji ima pet, šest točk, med katerimi se nekatere izključujejo. Vse, pogoji dela, zdravstvene ter socialne razmere, je v enem košu. Če nekatere pridobiš točke, so ti drugje odvzete, to pa ni v redu.

Kljub temu, da vodstvo, kot ste dejali, sodeluje s sindikatom, dvomite, da boste vsa ta vprašanja lahko uredili za časa svojega mandata...

Vodstvo sodeluje, vendar poteka sodelovanje prepočasno. Razumem, da ima veliko drugega dela... Vendar menim, da bi se dalo vprašanja, na katera sindikat opozarja, hitreje reševati. Na disciplinske prekrške denimo vodstvo reagira zelo hitro.

Ali ima sindikat vpogled v obseg odsotnosti z dela zaradi bolezni?

Vpogleda imam toliko, kolikor se delavci obračajo na sindikat po pomoč. Doslej sta se dva delavca obrnila name, ker nista dobila izplačane enkratne solidarnostne pomoči, ki po kolektivni pogodbi pripada delavcu, ki je bil več kot tri mesece v bolniški. Dogovora med sindikatom in delodajalcem o določanju vsakokratne višine te enkratne pomoči še ni.

Kakšen je odnos vodstvenih delavcev do podrejenih? Ali se vodje oddelkov trudijo za ustrezno vzdušje, skrbijo, da se delavci dobro počutijo v službi ali ne?

Mislím, da se ne trudijo preveč. Ljudi izčrpava predvsem to, da smo na samem robu določil kolektivne pogodbe. Uspeh podjetja in sindikata se zrcali tudi v tem, ali so izplačila zgolj po določenih kolektivnih pogodbah ali kaj višja. Nagrajevanje za nadurno delo denimo je simbolično, 30 odstotkov višje kot za redno delo. Poleg tega je nadurnega dela po moji oceni preveč, kar kaže na slabo organizacijo proizvodnje. Učinek med nadurnim delom ni velik, nadure so za podjetje strošek in če se vlečejo v nedogled, izčrpavajo delavce.

Po tem, kar sem slišal doslej, se mi zdi, da bi svet delavcev lahko bil v pomoč pri reševanju nekaterih vprašanj, ki vas tiščijo. Ali sindikat in zaposleni razmišljate, da bi po končanem lastninjenju izvolili svet delavcev?

To bi bilo dobro zaradi ravnovesja sil in ker bi predstavniki zaposlenih, to sta sindikat in svet delavcev, z manjšim naporom sodelovala z upravo. Sam sindikat je večkrat brez moči, zato bi nam taka pomoč prišla prav.

Ali se že pripravljate na volitve, denimo s proučevanjem zakonodaje, z zbiranjem izkušenj drugih?

Trenutno se v sindikatu največ ukvarjamo s sistemizacijo delovnih mest. Dobili smo nekaj vzorcev, kako imajo to urejeno drugje. Na območni sindikalni organizaciji so nam tudi svetovali, kaj v posameznih rešitvah ni dobro in kaj je. O soupravljanju se nisem še nikjer z nikomer posvetoval, niti iskal gradivo. Ko bomo uspešno uredili sistemizacijo in ko bo ta utečena, se bomo začeli ukvarjati z drugimi vprašanji.

Ali to pomeni, da se z ustanovitvijo sveta delavcev ne boste začeli ukvarjati takoj, ko bo delniška družba registrirana?

Letošnje leto bo zagotovo minilo v pripravi nove sistemizacije. Po registraciji podjetja kot delniške družbe, ki teče vzporedno in neodvisno od nas, bo zato verjetno minilo nekaj časa, preden se bomo lotili volitev sveta delavcev.

Kaj je bil razlog za spremenjen odnos?

Resnejši pristop in plansko delo sindikata. Kot prvo nalogo smo si zadali približevanje kolektivni pogodbi, ki prej ni bila v celoti upoštevana. Zdjaj smo z izplačili plač že na ravni kolektivne pogodbe, moramo pa še urediti nov tarifni pravilnik. Plače se obračunavajo s korekcijskim faktorjem, to pa je treba uskladiti z bruto izračuni iz kolektivne pogodbe, bonitete pa upoštevati posebej. Do konca novembra letos naj bi strokovne službe pripravile ocenitev delovnih mest, nakar sledi usklajevanje.

Vi niste profesionalni sindikalni delavec...

Ne, delam kot varilec, po izobrazbi sem pa strojni tehnik. V podjetju imamo petčlanski izvršni odbor sindikata. Štirje člani smo iz proizvodnje, eden pa iz skupnih služb. Delujem pa tako, da denimo izkoriščam čas za malico za pogovor z drugimi člani izvršnega odbora sindikata. Pri pomembnem delu, če želim usluge pri administrativnem delu. Sindikat nima niti pisarne, niti prostora za sestanke. Težave imam celo z izhodi, čeprav bi mi pripadlo določeno število ur za delo za sindikat.

Kljub temu je sodelovanje z upravo izboljšano, dobivamo gradiva, smo informirani; vendar bo za temeljitejšo izboljšanje sodelovanja potrebno še nekaj časa.

Kaj je naslednji cilj sindikata?

V času mojega mandata bo ureditev plačnega sistema kar velik uspeh. Sproti pa rešujemo zaostala izplačila jubilejnih nagrad, regresa v skladu z zakonitimi roki itd. Jubilejnih nagrad podjetje ni izplačevalo v mesecu, ko je delavec izpolnil pogoj, pač pa v paketu, ko se jih je nabralo več. Tako so se nabrale za dve leti nazaj... Zneskov podjetje kljub temu ni revaloriziralo...

Če smo vas dobro razumeli, je tudi zasluga uprave, ne le pritiska sindikata, da so se sporna vprašanja začela urejati.

Ja, oboji smo želeli urediti ta vprašanja. Je pa seveda marsikaj odvisno tudi od trga oziroma zasluzka podjetja. No, Mostovna zdjaj, po letih krize ob razpadu Jugoslavije, kar v redu posluje. Izdelujemo žerjave, avtodvigala, ki jih pretežno prodajamo v tujini, servisiramo obstoječe izdelke, montiramo. Letos smo plan dvignili s šestih na devet

IZ SODNE PRAKSE

Piše: dr. Aleksej Cvetko

Odškodnina v delovnem pravu

Tudi v delovnem pravu je možno delavcu priznati odškodnino samo v primeru, če so izpolnjeni vsi pogoji splošnega civilnega delikta.

(Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. VIII Ips 100/98 z dne 9. 6. 1998)

Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožničin zahtevek, da ji je tožena stranka dolžna plačati odškodnino zaradi poklicnega obolenja v znesku 382.000,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi in mesečno rento v znesku 2000 SIT od 26. 2. 1990 dalje.

Drugostopenjsko sodišče je zavrnilo pritožbo tožeče stranke zoper sodbo prvostopenjskega sodišča kot neutemeljeno.

Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje je tožnica vložila pravočasno revizijo iz vseh revizijskih razlogov, določenih v 385. členu ZPP. V njej je navajala, da sodišče pri odločitvi ni upoštevalo, da je tožnica obolenje, ki je osnova za zahtevo, dobila na delovnem mestu, kar pomeni, da gre za poklicno obolenje. V delovnem procesu je namreč prišla v stik s hlapi živega srebra, na kar je alergična. Vse to je bilo v izvedenem dokaznem postopku nesporno dokazano. Ker poleg tega dokazno breme ni na njeni strani, saj gre za krivdno odgovornost tožene stranke, meni, da so zato dokazani vsi elementi, potrebni za odškodninsko odgovornost.

Revizijsko sodišče je revizijo tožeče stranke zavrnilo in svojo sodbo utemeljilo:

Revizijsko navajanje napačne uporabe materialnega prava v izpodbijani sodbi ni utemeljeno. Obe sodišči, tako prvostopenjsko kot tudi drugostopenjsko, sta pri odločanju pravilno uporabili določbe prvega in drugega odstavka 154. člena zakona o obligacijskih razmerjih (ZOR - Uradni list SFRJ, št. 29/78, 39/85, 2/89 in 57/98), ko sta zaključili, da ni pravne podlage za odškodninsko odgovornost.

V delovnem pravu oziroma delovnem razmerju je sicer možno zahtevati odškodnino tudi od delodajalca in zaradi različnih razlogov, vendar morajo biti izpolnjeni vsi pogoji splošnega civilnega delikta, to je da škoda izvira iz nedopustnega ravnanja, da je škoda sploh nastala, da obstaja vzročna zveza med nastalo škodo in

nedopustnim ravnanjem in da obstaja odgovornost na strani povzročitelja škode. Ti pogoji morajo biti podani kumulativno, saj če kateri od teh elementov manjka, običajno ni odškodninske odgovornosti.

V spornem primeru, ni mogoče ugotoviti vseh zahtevanih pogojev, saj ni možno ugotoviti niti osnovnega pogoja civilnega delikta, vzročne zveze. Zaradi ugotovljenega dejanskega stanja, ki ga glede na določbo tretjega odstavka 385. člena ZPP v revizijskem postopku ni možno preizkušati, ni bilo dokazano, da bi tožnica pri delu prihajala v stik z živosrebrnimi substancami, na katere je občutljiva. Zato ni možen zaključek, da je njeno obolenje, zaradi katerega ji je bila priznana tudi III. kategorija invalidnosti (kot posledica bolezni!) posledica opravljanja dela pri toženi stranki. To pa pomeni, da ni možno ugotoviti vzročne zveze med opravljanjem dela in boleznijo tako, kot to navaja revidentka. Ker ni dokazano, da zatrjevana škoda izvira iz dela, v spornem primeru ni podlage za odškodninsko odgovornost, kot jo predvidevajo določbe 154. člena ZOR, kar sta pravilno zaključili že obe nižji sodišči.

Za dokazovanje vzročne zveze med nastalo škodo in nedopustnim ravnanjem ne velja obrnjeno dokazno breme, kot to navaja revidentka. Tisti, ki naj bi povzročil škodo je dolžan dokazovati samo, da škoda ni nastala zaradi njegove krivde (prvi odstavek 154. člena ZOR) oziroma če se uveljavlja škoda zaradi nevarne stvari ali nevarne dejavnosti (objektivna odgovornost), da škoda izvira iz kakšnega vzroka, ki je bil izven stvari in njegovega učinka ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti (prvi odstavek 177. člena ZOR), vse ostale pogoje civilnega delikta pa je po splošnih načelih odškodninske odgovornosti dolžan dokazati tožnik. Ker revidentka z dokazovanjem ni uspela, ne more sedaj od tožene stranke zahtevati, da ta dokazuje, da za škodo ni odgovorna.

Sindikalna lista

November 1998

Prvi del	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
	SIT	SIT
1. Dnevnice		
– cela dnevnicca (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.500,00
– polovična dnevnicca (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.750,00
– znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.218,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	63.278,00	51.098,00
4. Prenosišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 7. 1998) – po SKPGD (na delovni dan)	548,00	548,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	50.532,00	42.958,00
– za 20 let	75.798,00	64.437,00
– za 30 let	101.064,00	85.916,00
2. Odpravnina pri upokojitvi	315.388,00	473.082,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči		
– po SKPD – ob smrti delavca	93.751,00	85.496,00
– ob smrti v ožji družini	46.875,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 8. 1998)	64.666,00	64.666,00
5. Zajemčena plača	37.045,00	37.045,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	102.000,00	84.800,00
– delavci s plačo pod 110.000,00 SIT na mesec	–	102.000,00

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97 v višini 51.098,00 SIT).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon. Za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

V Nemčiji je javni sektor precej drugačen kot pri nas

Prejšnji teden je Svobodne sindikate obiskal Walter Überbach, poslaniški svetnik za delo in socialne zadeve iz nemške ambasade na Dunaju, odkoder pokriva tudi našo državo. Dušanu Semoliču in funkcionarjem sindikatov s področja javnih služb je predstavil položaj zaposlenih v javnem sektorju v Nemčiji. Gre kar za 5 milijonov zaposlenih, od tega je 1,7 milijona uradnikov, nameščencev je 1,8 milijona, delavcev pa 0,5 milijona. Poleg tega je v tem sektorju še skoraj milijon uradnikov, nameščencev in delavcev, ki delajo le polovični delovni čas.

Položaj, pravice in plače uradnikov urejajo zakoni in druge odločitve oblastnih organov. Uradnike je država nekoč v zgodovini namestila in jim dala tudi plače in druge ugodnosti, s katerimi lahko dostojno živijo. Uradniki niso sindikalno organizirani in se ne morejo pogajati o pravicah. So pa zelo zaščiteni, saj jim po določenem številu delovnih let država ne more odpovedati dela. Država zanje plačuje tudi socialno zavarovanje. Položaj nameščencev in delavcev urejajo kolektivne pogodbe. Med uradnike štejejo naprimer veleposlaniki, nameščenci so tajniki na veleposlaništvih, soferji pa spadajo med delavce. To, kar sindikati do-

PРАВNA MNENJA IN NAŠVETI

Piše: Igor Pišek, dipl. iur.

Pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti in prehodne določbe ZZZPB-D

Delavec, ki je star 53 let in ima 31 let delovne dobe, je bil opredeljen za trajni presežek. Sklep o prenehanju delovnega razmerja je postal dokončen julija letos. Zahteve za uveljavitev pravice do denarnega nadomestila še ni vložil.

Ali gredo delavcu pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti po predpisih, ki so veljali pred spremembo ZZZPB?

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB) je bil že večkrat spremenjen. Zadnja sprememba zakona, ki bistveno zmanjšuje pravice brezposelnih, je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 69/98 (ZZZPB-D).

ZZZPB-D določa v 60. členu, da se postopek za uveljavitev pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti, ki ga je zavarovanec pričel pred uveljavitvijo tega zakona, dokonča po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

ZZZPB-D je bil objavljen 9. 10. 1998, veljati pa je začel 15. dan po objavi. Če bi hoteli, da gredo zavarovancu pravice po zakonu, veljavnem pred novelo, bi torej morali ustrezno vlogo na Republiški zavod za zaposlovanje

vložiti do vključno 24. 10. 1998.

Izjemo določa ZZZPB-D v četrtem odstavku 61. člena, kjer določa, da zavarovanec, katerega sklep o prenehanju delovnega razmerja po drugem odstavku 36. d člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR) je postal dokončen pred uveljavitvijo tega zakona, ima pravico do denarnega nadomestila po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

ZDR govori v drugem odstavku 36. d člena o starejšem delavcu, ki mu do izpolnitve pogojev za upokožitev manjka do pet let zavarovalne dobe (...). Starejši delavec pa je delavec (moški), ki je starejši od 55 let (87. člen ZDR). Ker delavec še ni starejši od 55 let, bo lahko pravice iz naslova brezposelnosti uveljavljal le po predpisih novele zakona.

sežejo za nameščence in delavce, pa običajno velja tudi za uradnike, vendar to ni pravilo.

Überbach je govoril tudi o združevanju nemških sindikatov, ki se želijo na ta način okrepiti. Tudi nemška država poskuša zmanjšati svoje stroške, zato si prizadeva zmanjšati število zaposlenih v javnem sektorju. Nekatere dele

javnega sektorja: železnico, pošto, zbiranje in odvažanje smeti je Nemčija že privatizirala.

Ker je nemška ureditev tega področja tako drugačna od naše, smo se s poslaniškim svetnikom dogovorili za poseben pogovor za naše glasilo, opravili ga bomo ob prihodnjem obisku.

F. K.

Walter Überbach (drugi z desne) na pogovoru pri Dušanu Semoliču

Delodajalci zavestno ravnajo nezakonito

Varuh človekovih pravic Ivan Bizjak, ki je skupaj s svojimi sodelavci pred nedavnim dva dni uradoval v Mariboru, je na tiskovni konferenci povedal, da se je nanj obrnilo okoli 100 občanov. Največ jih je iskalo pomoč zaradi tega, ker so prepričani, da so jim

vestno ravna nezakonito," je dejal Bizjak.

Varuh človekovih pravic pričakuje, da bo del teh problemov mogoče rešiti s sprejemom novega zakona o delovnih razmerjih. Urad varuha človekovih pravic je že predlagal ustrezne člene v tem

Ivan Bizjak: Delodajalec je dva delavca odpustil celo v času, ko sta bila na bolniški

delodajalci kršili pravice iz delovnega razmerja. Po Bizjakovih besedah je neki delodajalec dvema delavcema prekinil delovno razmerje celo v času, ko sta bila na bolniški, v drugem podjetju pa so odpuščali presežne delavce, ne da bi pred tem pripravili ustrezen program reševanja trajno presežnih delavcev.

Zelo resen problem za delavce so tudi dolgotrajni postopki na sodiščih. Pri Bizjaku je tako iskal pomoč občan, ki je na okrožnem sodišču v Slovenski Bistrici vložil predlog za izvršbo že leta 1994, pa še ni dobil niti odgovora.

Na novinarsko vprašanje, kaj bi bilo treba storiti, da delodajalci delavcem ne bi več tako pogosto kršili pravic iz delovnega razmerja, je Ivan Bizjak dejal, da Slovenija še nima ustreznih delovno-pravnih zakonodaj, da delo inšpekcije za delo ni vedno dovolj učinkovito in da sodišča spore rešujejo prepočasi. "Delodajalci vedo, da bo šele čez 5 ali 6 let pravnomočno odločeno, če bodo danes delavcu kršili pravice iz delovnega razmerja. To marsikaterega delodajalca zavede, da za-

zakonu. Po Bizjakovih besedah je tudi izjemno pomembno, da se izboljšajo razmere v pravosodnem sistemu in da začnejo sodišča bolj ažurno reševati sporne zadeve.

O noveli zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, zlasti novih določb o delu na črno, je Ivan Bizjak dejal, da je usmeritev zakona – k zaježitvi dela na črno – pravilna. Vendar pa bi morali najkrajši konec potegniti delodajalci, ki delavcev ne prijavijo. Če se bo zakon izvajal tako, da bodo kaznovani samo delavci, ki jih bodo zalotili pri delu na črno, potem zakon ne bo dal zelenih rezultatov. Po Bizjakovih besedah vsak zakon, ki poseže v pravice ljudi, prinese tudi določene probleme. Za reševanje takšnih problemov je v tem primeru mogoče največ storiti z doslednim izvajanjem ukrepov za spodbujanje rednega zaposlovanja, ki jih zakon prav tako prinaša. Sicer pa je varuh človekovih pravic zagotovil, da bo uresničevanje zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti redno spremljal in na morebitne težave in probleme sproti opozarjal.

T. K.

2. kongres Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije

Programska izhodišča Sindikata gostinstva in turizma Slovenije za obdobje 1998 do 2002

V obdobju, ki je pred nami, lahko od države pričakujemo pomembne posege v pravice delavcev. Načrtovane spremembe pokojninsko-invalidske in delovnopravne zakonodaje bodo grobo posegle v socialnoekonomski položaj delavcev.

V naši mladi demokratični državi je sindikat edina »stranka«, ki se bori za pravice malega človeka – delavca.

V preteklem obdobju smo sindikati, kljub pritiskom države in delodajalcev, ohranili večino pravic delavcev. Ali nam bo to uspelo tudi v bodoče, je odvisno predvsem od nas samih. Naloge, ki so pred nami, zahtevajo usklajeno delovanje na vseh ravneh organiziranosti sindikata, tudi članstvo bo, v primeru potrebe, moralo aktivno sodelovati.

Da bi zagotovili kontinuiteto dela do leta 2002, predlagamo tale programska izhodišča:

1. Kolektivne pogodbe

Z vsemi sredstvi se bomo zavzemali za dosledno spoštovanje določil panožne in podjetniških KP,

– za tiste, ki zavestno kršijo pravice delavcev, bomo zahtevali najostrejšo sankcijo. V ta namen bomo še okrepili naše sodelovanje z inšpekcijskimi službami,

– skupaj s sindikati družb si bomo prizadevali, da bi podpisali podjetniške KP,

– z delodajalci se bomo poskušali dogovoriti o večji fleksibilnosti višine izhodiščne plače glede na dosežene rezultate v panogi,

– v tarifni prilogi bomo od II. tarifnega razreda navzgor poskušali zagotoviti višja relativna razmerja. Tarifno prilogo bomo skušali dopolniti s plačilnimi razredi.

2. Življenjske in delovne razmere

Skupaj z drugimi sindikati bomo vztrajali, da se v novi delovnopravni zakonodaji (zakonu o delovnih razmerjih, zakonu o varstvu in zdravju delavcev, zakonu o varstvu pri delu ...) zagotovijo rešitve, ki ne bodo v škodo delavcev,

– posebno pozornost bomo namenili zakonu o pokojninsko-invalidskem zavarovanju, da ne bi bistveno poslabšal položaja zaposlenih v naši panogi,

– večjo pozornost bomo namenili izvajanju predpisov s področja varstva pri delu in

Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije (SGiTS) se pripravljajo na 2. kongres, ki bo 27. in 28. novembra na Bledu. Predsedstvo sindikata je ta teden določilo predloge kongresnih listin, o katerih bodo odločili delegati na kongresu, vseh je 39. Objavljamo predlog programskih izhodišč.

Za nosilne funkcije v sindikatu kandidirajo:

- za predsednika: Iztok Bratož,
- za sekretarja: Karmen Leban, Lojze Raško in Pavel Vrhovnik,
- za člane nadzornega odbora: Radmila Jakac, Saša Jenko in Marjan Kovač.

možnostim izboljšanja delovnih pogojev,

– skupaj z drugimi sindikati si bomo prizadevali za skrajševanje delovnega tedna, vztrajali bomo, da se število presežnih ur zniža na sprejemljivo raven. Družbe, kjer poslovanje ni sezonskega značaja, pa naj zagotovijo ustrezno število delavcev,

– skupaj z inšpekcijo za delo si bomo prizadevali za zmanjšanje zaposlovanja na črno, da bi tako povečali možnosti za redno zaposlitev delavcev.

3. Organiziranje in delovanje sindikata

Z združevanjem sindikalnih organizacij iz sosednjih območij bomo povečali učinkovitost in vlog območnih odborov,

– skušali bomo zagotoviti profesionalno pomoč vsem sindikalnim organizacijam,

– tvorno se bomo vključevali v procese združevanja sorodnih sindikatov znotraj ZSSS

in tudi širše, da bi zagotovili večjo učinkovitost sindikata in varnost članstva,

– zagotavljali bomo maksimalno solidarnost znotraj organizacije in tudi navzven,

– prizadevali si bomo za vključevanje novih članov, še pred zaključkom šole bomo organizirali razgovore z možnimi bodočimi člani našega sindikata,

– v organizacijah, ki ne bodo mogle zagotoviti lastnega, bomo uvajali zunanje sindikalne zaupnike,

– poiskali bomo način za nagrajevanje sindikalnih zaupnikov,

– članstvo bomo tekoče obveščali o najpomembnejših stališčih in odločitvah sindikata.

4. Izobraževanje kadrov

Še naprej bomo izobraževali sindikale delavce na vseh ravneh organiziranosti, posebno pozornost bomo namenili izobraževanju predsednikov sindikatov podjetij in družb,

– vključevali se bomo v program izobraževanja, ki ga organizira ZSSS,

– po potrebi bomo organizirali izobraževanje našega kadra v okviru programov, dogovorjenih z mednarodno sindikalno organizacijo IUL, EAL-IUL,

– spodbujali bomo usposabljanje članov organov upravljanja v podjetjih in družbah.

5. Mednarodno sodelovanje

Še naprej bomo krepili sodelovanje in povezovanje s sindikati sosednjih držav. Aktivno se bomo vključevali v projekte IUL in EAL-IUL, zlasti:

– organiziranje sindikatov v multinacionalkah,

– organiziranje svetov delavcev v multinacionalkah in vključevanje njihovih predstavnikov v evropske svete delavcev,

– organiziranje seminarjev in konferenc,

– nudenje solidarnostne podpore sindikatom v sporih z delodajalci ali oblastjo,

– po potrebi bomo za zaščito sindikalnih in delavskih pravic zahtevali podporo IUL in EAL-IUL.

6. Druge pomembnejše naloge

Sindikata bo aktivno sodeloval pri akcijah ZSSS. Sodeloval bo tudi z GZS – Združenjem za GIT Slovenije, TZS in nevladnimi organizacijami,

– za člane sindikata bomo zagotavljali cenejše letovanje, ugodne pogoje za dodatno zdravstveno zavarovanje, nezgodno zavarovanje za primer smrti in invalidnosti,

– nadaljevali bomo tradicionalna srečanja delavcev članov in tekmovanja v smučanju.

Programska izhodišča obsegajo le najpomembnejše naloge, dopolnjevali jih bomo z letnimi načrti.

Ni bojazni, da bi nam zmanjkalo dela, še preveč ga bo, zmanjkalo nam bo časa.

Novela zakona o zaposlovanju že velja

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti je začel veljati 24. oktobra 1998. O njegovem sprejemanju je Nova Delavska enotnost obširno poročala. Za izvajanje zakona bo skrbel zlasti Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (prej Republiški zavod za zaposlovanje). Za pripravo organizacijskih podlag za izvajanje novele zakona ima zavod tri mesece časa. Po besedah direktorja zavoda Jožeta Glazerja, te dni na tiskovni konferenci zavoda, bo zakonska novela uporabljena humano. Prepričan je, da se bo zavod zaradi novih ukrepov aktivne politike zaposlovanja poslej lahko bistveno učinkoviteje posvetil temeljni nalogi – posredovanju zaposlitve.

Novi podatki

Konec septembra 1998 je bilo na zavodu prijavljenih 124.712 brezposelnih oseb. V septembru se je na novo prijavilo 9915 brezposelnih oseb – od tega kar 4062 mladih, ki so zaključili šolanje in iščejo prvo zaposlitev. Zaradi stečajev in trajnih presežnih delavcev se je septembra na zavodu prijavilo 1647 oseb.

V septembru pa se je zaposlilo tudi 5896 brezposelnih oseb. Kar 87 oseb je bilo črtanih iz evidenc zaradi nezglašanja na zavodu oziroma zaradi neupravičenih odklonitev zaposlitve ali vključitve v program zaposlitve.

V prvih devetih mesecih se je na zavodu prijavilo 56.302 na novo brezposelnih oseb. Narašča zlasti število tistih, ki so se na zavodu znašli zato, ker jim je poteklo delovno razmerje za določen čas. Med 60.162 osebami, ki so v istem času šle iz registrirane brezposelnosti, je bilo 8079 takih, ki se niso zaposlile, ampak je pri njih šlo za prehod v neaktivnost. Zavod je 4556 oseb črtal iz evidenc zaradi nezglašanja ali 92,8 % več kot v enakem obdobju lani! Od tega je 642 oseb črtal iz evidenc, ker so odklonile zaposlitev ali vključitev v program zaposlovanja.

Zavod je torej med brezposelnimi v prvih devetih mesecih letošnjega leta našel približno 5 promilov takih, ki se zaposlitve otepaajo. Ob takih podatkih je težko verjeti trditvam, ki jih je bilo slišati ob sprejemanju novele zakona, da brezposelni zaposlitve res tako pogosto sploh ne iščejo in da je zato zakon treba zaostri.

Lučka Böhm

Pri pripravi podzakonskih aktov bo zavod sodeloval z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Med najpomembnejše akte sodijo pravilnik o vodenju evidenc, o ugotavljanju rezidenčne prisotnosti in aktivnega iskanja zaposlitve ter o nadzoru izpolnjevanja obveznosti brezposelnih oseb. Direktor **Jože Glazer** je na naše vprašanje, kakšen bo nadzor nad brezposelnimi osebami, ki morajo biti na razpolago za zaposlitev, odgovoril:

“Znano je, da bo vsaka na zavodu prijavljena brezposelna oseba odslej morala biti na razpolago za zaposlitev tako, da bo vsak delovni dan tri ure na naslovu, za katerega se dogovori z zavodom. Čas dosegljivosti bo določil zavod. Zavod bo razpoložljivost za delo brezposelnih tudi nadzoroval. Pred začetkom nadzora pa je seveda potrebno vsaki brezposelni osebi določiti kraj in čas, kjer in ko mora biti na razpolago. To bo storjeno v zaposlitvenem načrtu. Novo prijavljenim brezposelnim osebami bo zavod zaposlitveni načrt pripravil v dveh mesecih po prijavi, za vse brezposelne osebe, ki so bile v času začetka veljavnosti novele na zavodu že prijavljene, pa bo zaposlitveni načrt

pripravljen najkasneje v šestih mesecih.”

Za izvajanje nadzora mora zavod organizirati posebno notranjo organizacijsko enoto. Ker ima zavod omejene možnosti za zaposlovanje novih delavcev, bo za nadzor najverjetneje pooblastil več pravnih in fizičnih oseb po vsej Sloveniji. Pooblaščen osebe, ki bodo opravljale nadzor, bodo morale opraviti strokovni izpit, vsebino le-tega v zavodu že določajo. Zavod mora nadzor začeti izvajati najkasneje mesec dni po sprejemu pravilnika o nadzoru, najkasneje februarja 1999 bo nadzor nad razpoložljivostjo brezposelnih oseb že potekal skladno z novelo zakona.

Če bodo nadzorniki ugotovili, da brezposelna oseba v določenem času ni bila na razpolago za zaposlitev na dogovorjenem naslovu, jo lahko doletijo tele kazni:

- prenehanje pravice do denarne nadomestila,
- prenehanje pravice do denarne pomoči,
- izguba statusa brezposelne osebe (in s tem izguba pravice do ukrepov aktivne politike zaposlovanja).

Zavod RS za zaposlovanje sporoča (citat iz uradnega sporočila):

“Ker se v zvezi z brezposelnimi osebami, ki so vložile zahtevek za pridobitev pravic do denarnega nadomestila oziroma pomoči pred začetkom veljavnosti novega zakona, pojavlja veliko vprašanj, naj opozorimo, da brezposelna oseba, ki je pridobila pravice oziroma vložila zahtevek za pridobitev pred začetkom veljavnosti zakona, ji le-te pripadajo še naprej oziroma jih bo pridobila po predpisih, ki so bili veljavni na dan vložitve zahtevka. Vendar pa mora brezposelna oseba aktivno iskati zaposlitev, biti na razpolago za zaposlitev ter izpolnjevati druge pogoje, ki jih predpisuje novela zakona. To pomeni, da bo čas trajanja pravice za omenjene brezposelne osebe nespremenjen, njegove aktivnosti pa bodo morale biti v skladu z novimi predpisi. Posledice neizpolnjevanja obveznosti se bodo izvajale v skladu z novimi predpisi (prenehanje vodenja evidenc, prenehanje pravice do denarnega nadomestila oziroma znižanje pravice do denarnega nadomestila, prenehanje izplačevanja denarne pomoči ipd.)”

Delavci Purlena iz Lendave, ki so začeli stavkati 16. septembra, še vedno stavkajo. Na ta način zahtevajo plače za julij, avgust in september ter izplačilo stroškov prevoza na delo od februarja do novembra leta 1997.

Na podlagi sklepa skupščine družbenikov Purlena z 18. septembra je Okrožno sodišče v Murski Soboti 25. septembra izdalo sklep o vpisu zaposlitve redne likvidacije in likvidacijskega upravitelja.

Vendar pa se sedaj stvari zapletajo. Po besedah sekretarke krajevne pisarne ZSSS v Lendavi **Zdenka Bobovec** so imeli predstavniki sindikata in stavkovnega odbora že več pogovorov z likvidacijskim upraviteljem. “Zal pa so bili vsi dosedanja pogovori neuspešni,” pravi Zdenka Bobovec. “Delavci vztrajajo, da bodo nadaljevali stavko, dokler ne bodo uresničene stavekove zahteve. Likvidacijski upravitelj pa trdi, da pri pokrivanju obveznosti zaposlenih ni mogoče pričakovati prav nobene zunanje pomoči, temveč lahko podjetje delavcem izplačuje le iz rezul-

Delavci Purlena od junija brez plač

tatov lastnega dela in poslovanja. Stališče likvidacijskega upravitelja bi bilo mogoče vsaj malo razumeti, če bi delavci prejeli plače z manjšim zamikom. Ker pa delavci še novembra čakajo na julijsko plačo, omenjeno stališče likvidacijskega upravitelja za delavce ni sprejemljivo.”

Zdenka Bobovec je prepričana, da se postopek likvidacije ne izvaja z namenom, da bi se čimprej končal. “Zaradi tega sem o razmerah v Purlenu že obvestila direktorja NKBM Infond, ki je večinski lastnik Purlena, ter ga zaprosila, da se tudi sam aktivno vključi v reševanje čedalje večje stiske zaposlenih.

“Stiske stavkajočih delavcev marsikdo ne razume,” se huduje Zden-

ka Bobovec. “Po drugi strani pa tudi stavkajoči delavci, ki z manjšimi prekinitvami stavkajo že od 3. avgusta, neprekinjeno pa od 16. septembra, ne razumejo, da si ne zaslužijo niti moralne podpore. Mnogi v Lendavi so imeli še pred kratkim polna usta besed, kako je za občino, kjer gospodarstvo propada, dragoceno vsako delovno mesto. Žal se do danes še nihče od njih ni spomnil na delavce Purlena. Res je, da je v Purlenu zaposlenih samo še 12 delavcev, res pa je tudi, da morajo preživljati 12 družin. Kako naj to storijo, če že od julija niso prejeli plače.”

“Sama si večkrat postavljam vprašanje ali mogoče ne bi bilo dobro,

da bi začeli delavci Purlena javno gladovno stavkati. Če človek več mesecev ne dobi plače, ga nihče ne vpraša, kaj da vsak dan na mizo in kako preživlja sebe in svojo družino. Kdor pa javno gladovno stavka, ima vsaj upanje, da go bodo pristojni opazili,” pravi Bobovec. “Nehote sem se ob tem spomnila, kako hitro je ukrepal varuh človekovih pravic Ivan Bizjak, ko so gladovno stavkali zaporniki. Delavcev Purlena pa nihče ne vpraša, kako se preživljajo, čeprav že skoraj pet mesecev niso dobili plače.”

Delavec Purlena je doslej prišlo na pomoč samo njihov sindikat. Vsem članom ZSSS iz Purlena sta območna organizacija ZSSS v Pomurju in Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije dala dvakrat solidarnostno pomoč po 20.000 tolarjev. “Solidarnostna pomoč za stavkajoče delavce res ni prava rešitev iz njihujše stiske, vendar jim ta trenutek pomeni veliko,” pravi Zdenka Bobovec.

T. K.

Študijski dnevi kadrovskih strokovnjakov Slovenije

Ne gre za pogajanja med socialnimi partnerji, ampak nasprotniki

V Radencih so konec minulega tedna potekali študijski dnevi kadrovskih strokovnjakov, ki jih je pripravila Zveza društev za kadrovsko dejavnost Slovenije. Blizu 200 kadrovskih strokovnjakov iz vse Slovenije je razpravljalo o trgu dela in kadrovskih dejavnostih Slovenije ob vstopu v Evropsko unijo. Okrogla miza je izzvenela v ostro kritiko vladne politike dialoga s socialnimi partnerji.

Uvodoma je na posvetu spregovoril predsednik Zveze društev za kadrovsko dejavnost Slovenije dr. **Zvone Vodovnik**. Dejal je, da je vključevanje Slovenije v Evropsko unijo za kadrovske strokovnjake velik izziv, saj bo zelo vplivalo na področje dela s človeškimi viri. Nato je minister za evropske zadeve **Igor Bavčar** govoril o pripravah Slovenije na vstop v Evropsko unijo. Po njegovih besedah bo Slovenija v Uniji soočena s hudo konkurenco, zato je izjemno pomembno, kako bo znala maksimalno angažirati vse človeške vire, saj nima naravnih ali kakšnih drugih prednosti. Zato bomo morali v Sloveniji še naprej veliko pozornosti posvečati izobraževanju. Hkrati pa bo morala Slovenija zagotoviti tudi ustrezne pogoje za delo vrhunskih strokovnjakov, saj si bodo sicer na enotnem evropskem trgu delovne sile poiskali delo drugje - kjer bo njihovo delo bolj cenjeno in nagrajeno.

Po letu 2001 prosto gibanje delovne sile

Dr. **Ivan Svetlik** je predstavil značilnosti ekonomsko-socialne politike Evropske unije, ki jim bo morala Slovenija v najkrajšem času prilagoditi lastno ekonomsko socialno politiko in sisteme socialne varnosti. Dr. Svetlik je posebej opozoril na načela EU, ki jih bo treba vgraditi v našo zakonodajo. Tako bo treba povečati odgovornost posameznikov za lastno socialno varnost; zagotoviti vključevanje zasebnega in prostovoljnega sektorja v zagotavljanje socialne varnosti; doseči večjo socialno varnost najbolj ogroženih skupin; zmanjšati prispevke in povečati davke in tako znižati stroške dela; zmanjšati socialne razlike s progresivnim obdavčenjem; odpraviti revščino z zagotavljanjem življenjskega minimuma; zagotoviti spremembe v sistemu zdravstva s kombinacijo obveznega in prostovoljnega zavarovanja; preprečiti socialno izključenost zlasti otrok in starejših; zagotoviti prosto gibanje delovne sile po letu 2001 z ustreznimi zakonodajo in priznavanjem diplom; povečati obseg, raznovrstnost in kakovost izobraževanja; pospeševati delovanje trga delovne sile s spodbujanjem netipičnih oblik zaposlovanja ter s prenosom težišča

od pasivnih k aktivnim ukrepom politike zaposlovanja; zagotoviti spremembe v sistemu zavarovanja za primer brezposelnosti, ki bodo v večji meri vključevale aktivno iskanje dela in pripravo na zaposlitev; doseči zmanjšanje obsega dela na črno in podobno.

Minister za delo, družino in socialne zadeve **Anton Rop** je govoril o aktualnih razmerah na področju zaposlovanja pri nas in o prilagajanju naše aktivne politike zaposlovanja zaposlitveni politiki v Uniji.

Po Ropovih besedah imamo v Sloveniji, kjer so razmere na področju zaposlovanja zelo podobne kot v razvitih državah, aktivno politiko zaposlovanja, ki je v vseh elementih primerljiva z zaposlitvenimi politikami v petnajstih državah Evropske unije. Razlika je samo v tem, da je Slovenija začela probleme na trgu dela z ustreznimi ukrepi reševati mnogo kasneje kot večina držav v Evropski uniji. Zato se Slovenija srečuje še s številnimi problemi na področju brezposelnosti. Med največje sodi velika brezposelnost mladih, zlasti takšnih, ki nimajo ustrezne ali sploh nobene poklicne izobrazbe. Če se ob pomoči ukrepov aktivne politike zaposlovanja ne bodo dodatno izobrazili in usposobili, bodo po Ropovih besedah imeli čedalje manj zaposlitvenih možnosti, saj zaradi novih tehnologij in sodobnih uslug podjetja ne potrebujejo več nekvalificiranih delavcev.

Po drugi strani pa v Sloveniji ta čas po formuli 2 + 3 čaka na upokojeitev 15.800 starejših brezposelnih delavcev, "ki so še vedno popolnoma sposobni za delo, saj so stari nekaj več kot 53 let, ženske pa 48 let". Za njih bo država poskušala preko javnih del kreirati neprofitna delovna mesta na socialnem, izobraževalnem in drugih področjih ter jih tako ponovno vključiti v svet dela.

Za evropske razmere nadpovprečne rezultate pa je po Ropovih besedah Slovenija v zadnjih letih dosegla na področju samozaposlovanja, za kar ima zasluge tudi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Anton Rop je govoril tudi o dolgoročni strategiji trga dela in politike zaposlovanja. V ospredje je postavil pospeševanje podjetništva in podjetniške miselnosti, izobraževanje in

usposabljanje prebivalstva, pospeševanje prilagodljivosti posameznikov in podjetij novim razmeram ter izenačevanje možnosti zaposlovanja.

Doslej je bilo po Ropovih besedah reševanje problemov brezposelnosti zlasti v domeni ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. V bodoče pa bodo morali skladno s smernicami evropske komisije in skladno z določili Amsterdamske pogodbe pri uresničevanju dolgoročne strategije politike zaposlovanja sodelovati vsi gospodarski resorji v vladi, lokalne skupnosti in druge ustanove. Zelo pomembno pa bo tudi sodelovanje vseh socialnih partnerjev na področju oblikovanja in uresničevanja zaposlitvene politike.

Pravega socialnega dialoga še ni

S sindikalnega vidika je bila na študijskih dnevih še posebej zanimiva okrogla miza o perspektivah socialnega dialoga v Sloveniji in Evropski uniji, ki so jo vodili dr. **Zvone Vodovnik**, **Gregor Miklič** iz ZSSS in **Vitko Roš** iz Združenja delodajalcev Slovenije.

Gregor Miklič je uvodoma spregovoril o razvitosti socialnega dialoga pri nas. Zavrnil je trditve Antona Ropa, češ da ima vlada v Sloveniji opraviti z nezrelimi socialnimi partnerji. "S sindikalnega zornega kota imamo opraviti z nezrelo vlado," je dejal Miklič in dodal, da želi vlada v socialnem dialogu vedno uveljaviti svojo voljo. Če pri tem ne uspe, poskuša partnerje diskvalificirati.

Razvitost socialnega dialoga je Miklič ilustriral z nekaterimi primeri. Tako je denimo predsednik vlade dr. Janez Drnovšek podpisal Evropsko socialno listino, ki sicer še ni ratificirana, ne da bi se posvetoval s socialnimi partnerji. Prav tako so bili socialni partnerji prepozno pritegnjeni v pogajanja o pokojninski reformi, v razprave o uvajanju davka na dodano vrednost in podobno.

Po Mikličevih besedah je nedefinirana tudi vloga ekonomsko-socialnega sveta, kjer pogajanja med delodajalci in delojemalci dejansko še najbolj ovira država, ki želi imeti tudi v tem svetu glavno besedo. Miklič je opozoril tudi na problem, da socialni partnerji nimajo na voljo neodvisne strokovne službe ali institucije, ki bi jim zagotavljala verodostojne podatke.

Ko je govoril o kolektivnih pogodbah je Miklič izrazil prepričanje, da v Sloveniji še vedno potrebujemo splošno kolektivno pogodbo za

gospodarske dejavnosti, pa tudi panožne in podjetniške kolektivne pogodbe, v katerih so pravice delavcev bolj podrobno opredeljene.

Vitko Roš iz Združenja delodajalcev Slovenije je pritegnil Mikličevi kritiki vlade, sam pa je kritiziral še parlament, kjer pomembni sistemski zakoni čakajo na sprejem že več kot leto dni. Po Roševih besedah si je zaradi premalo učinkovitega dela vlade in parlamenta na zakonodajnem področju Slovenija že prislužila kritike iz Bruslja. Sistemsko zakonodajo pa bi lahko hitreje sprejeli, če bi vlada temeljna vprašanja uskladila v socialnem dialogu s socialnimi partnerji.

Roš je opozoril tudi, da socialni partnerji niso bili dovolj pritegnjeni niti v razprave o uvedbi davka na dodano vrednost, ki je za slovensko gospodarstvo zelo pomemben, saj deluje v ostri mednarodni konkurenci. Slovenija 58 odstotkov bruto domačega proizvoda izvozi (od tega 70 odstotkov v države Evropske unije), v izvoznih podjetjih pa je zaposlenih 70 odstotkov vseh delavcev. Zato gospodarstvenikom ni vseeno, ali bo davek na dodano vrednost vzpodbudil rast inflacije ali ne.

Vitko Roš je govoril tudi o reprezentativnosti delodajalskih in delojemalskih organizacij ter o prizadevanjih združenja delodajalcev za včlanitev v mednarodne delodajalske organizacije.

Socialni boj, pogajanja ali dialog?

Razprava na okrogli mizi je pokazala, da pri nas še nimamo opraviti z resničnim socialnim dialogom, temveč da je ta še v začetni fazi. Večina razpravljavcev je menila, da socialni dialog v državi ne poteka dobro. Socialni dialog bi moral zagotavljati socialni mir v gospodarstvu in družbi, pri nas pa socialna pogajanja na ravni države marsikdaj slabo vplivajo na socialni mir v podjetjih, kar je absurd.

Eden od razpravljavcev se je slikovito vprašal, ali pri nas lahko govorimo o socialnem boju, pogajanjih ali dialogu in sporazumevanju med socialnimi sovražniki, nasprotniki ali partnerji. Razprava je ponudila odgovor. V praksi pri nas še vedno v glavnem prevladujejo pogajanja med socialnimi nasprotniki. Zato, da bi dejansko prišlo do socialnega dialoga in sporazumevanja med resničnimi socialnimi partnerji, pa bo potrebno še marsikaj postoriti in zlasti okrepiti medsebojno spoštovanje, enakopravnost in zaupanje.

Nasmejmo se šalam našega zvestega bralca Aleša Gabra iz Škofje vasi

Zadnji opomin

"Davkarijo bodo ukinili?"
 "Neverjetno!"
 "Prav zares, včeraj so mi poslali zadnji opomin!"

Domače kričanje

"Zakaj niste pomagali ženi, ko se je utapljala?"
 je moža pokojne vprašal policist.
 "Saj nisem vedel, da se je utapljala. Ravno tako je kričala kot doma!"

Življenjepis

"Natakar, koliko je stara ta kokoš?"
 "Oprostite! H kokoškam prilagamo riž in solato, življenjepisa pa nikoli!"

Slaba prodaja

"Kako kaj gre?" vpraša znanec Ribničana, ki prodaja suho robo?
 "Kakor bolniku! Vsake tri ure ena žlica!"

Spoznanje

"Verjameš v to, da sta mož in žena eno?"
 "Tako sem mislil pred poroko?"
 "In kaj misliš zdaj?"
 "Sedaj sem spoznal, da sva skupaj 10 – žena je ena, jaz pa nič!"

Slabi živeci

"Z živci sem čisto na koncu, ker me nenehno budi telefon!"
 "Ali ga imaš v spalnici?"
 "Ne, v pisarni!"

Humoreska

"Sveta nebesa, kaj pa je sedaj to!?" je pred dnevi pri malici v naši tovarni vzkliknil strugar Lojze, ko je pogledal v krožnik. Namesto malice je namreč na dnu krožnika plaval čuft v nekakšni vodi, podobni ričetu.

"Marica, pogledj, kaj si mi po pomoti dala na krožnik," je dejal Lojze kuharici. "Hitro odnesi ta krožnik in mi prinesi malico!"

"To ni nobena pomota," je dejala odločno Marica in se z rokami energično zagrabila za boke. "Odslej naprej bodo v naši tovarni imeli takšne malice!"

"Ne govori neumnosti, Marica! Takšne čufte lahko ti kar sama ješ, nam jih ne dajaj!" je že malce razburjeno rekel Lojze.

"Lojze, Lojze! Vidim, da ti še vedno živiš v starih časih in nič ne razumeš! Jaz pa sem se že začela prilagajati novim razmeram," je dejala pomembno Marica.

"O čem govoriš? Čemu se ti prilagajaš?"

"Jaz sem v naši tovarniški menzi izvedla temeljito reformo. Naš sistem malic sem prilagodila pogojem in standardom, ki veljajo v vseh razvitih evropskih državah. Dragi Lojze, sedaj se pri meni ne boste več basali s kranjskimi klobasami in pasuljem tako kot v časih, ko smo bili še na Balkanu. Odslej boste papcali malce bolj po evropsko!"

"Od kod pa ti veš, kako jedo Evropejci, saj še nikamor iz Slovenije niti nosa nisi pomolila," se je razjezil Lojze.

"Bila sem na enournem strokovnem usposabljanju pri direktorju in komercialnem direktorju. Oba sta že veliko potovala po Evropi in se na lastne oči prepričala, kakšne malice imajo v tamkajšnjih podjetjih. Ali misliš da so v razvitih državah tako požrešni, kot ste pri nas. Ravno zato, ker so v vseh pogledih zelo skromni, so zelo bogati. Tako bo tudi pri nas!"

"Kako si reformirala našo menzo, Marica?" sem vprašal previdno, da ne bi sam po nepotrebnem prilival na ogenj v pogovoru med Lojzetom in Marico.

"Pri reformi sistema malic v naši tovarni sem sledila zgledom najbolj razvitih držav Evrope, še zlasti pa Anglije in Italije. Angleži sploh nimajo malic, ker imajo močne zajtrke, za Italijane pa je znano, da ne malicajo, ker imajo takoj po službi močna kosila. Sama sem se odločila za srednjo

pot, tako da boste malico še vedno dobili, vendar v nekoliko spremenjeni obliki."

"Ali potemtakem ne boš več kuhala ričeta, golaža, kisle repe in drugih domačih dobrot, temveč same lasagne, pice in cenene italijanske makarone?" sem vrtal naprej.

"To ne? Lepo sem pojasnila, da reforma v bistvu ne spreminja veliko našega sistema malic, samo prilagaja ga stanju v razvitih državah."

"Sveta nebesa!" se je Lojze grozeče obrnil k Marici. "Ljuba ženska, takoj nas nehaj zafrkavati ali pa boš dobila ta čufti v glavo. Takoj povej, kakšne malice nam misliš dajati odslej. Drugače ne bomo več prijateljski!"

Marica se je malce prestrašila, da se bo vsem zamerila, nato pa je odgovorila: "Lojze, če si takšen butelj, da nič ne razumeš, ti moram povedati po domače: za malico po naše si dobil dve 'šefli' ričeta, za malico po evropsko pa boš dobil samo eno. To je vsa skrivnost! Ti je sedaj jasno!"

"Kaj ti je padlo v glavo? Zakaj si se odločila za takšno kozlarijo?" smo vprašali vsi v en glas.

"Včeraj sta me poklicala na pogovor direktor in komercialni direktor. Jasno in glasno sta mi povedala, da bom letela iz službe, če ne reformiram sistema malic tako, da bom za kuho potrošila polovico manj. Rekla sta, da tako dobrih malic, kot jih kuham jaz, ne kuhajo v nobeni tovarni v Evropi. Direktor je poudaril, da bom uničila tovarno in vas vse spravila ob delovna mesta in kruh, če ne bom malic prilagodila evropskim standardom," je skesano dejala Marica in vzela v roke Lojzetov krožnik, da bi njegov čuft odnesla v kanto za smeti.

Vsi smo dolgo molčali.

Potem pa je Lojze počasi in zamišljeno dejal: "Marica, je že vse v redu! Ti nisi nič kriva! Takšnih evropskih reform po slovensko smo v zadnjem času navajeni že na številnih področjih: od pokojninske reforme do reforme delovnih razmerij. Takšnim reformam se bomo morali upreti drugače." Nato je vzel nazaj svoj čuft in začel malicati po evropsko. Mi pa smo mu na poti in Evropo sledili - vsak s svojim čuftom.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Prilagajanje Evropi po slovensko

Nepričakovan "naval" na jamstveni sklad

V prvem letu dela jamstvenega sklada od 37.000 zahtevkov rešenih 24.000. Precej vlog je nepopolnih in napačnih

Ko je vlada oblikovala jamstveni sklad, pravkar je minilo leto dni, odkar je začel delati, je pričakovala kakih 20.000 upravičencev do pomoči iz sredstev tega sklada. Svobodni sindikati, zlasti območja organizacija za Podravje, so že lani opozarjali, da bo delavcev, upravičenih do pomoči iz sklada, mnogo več. Toda da bo zahtevkov za pomoč skoraj 37.000, ni pričakoval nihče. Verjetno pa lani tudi nihče ni pričakoval, da bo v prihodnjem letu mogoče pričakovati predvidoma okoli 10.000 novih zahtevkov. Ti podatki na svoj način tudi osvetljujejo uspešnost slovenske gospodarske politike ...

Odkar sklad deluje, je bilo začetih 156 stečajnih postopkov in bilo potrjenih 23 prisilnih poravnav, zahtevke pa so doslej poslali bivši zaposleni iz 63 podjetij.

Kot je znano, so do pomoči iz sredstev sklada upravičeni bivši zaposleni v podjetjih, ki jih je od začetka leta 1994 doletel stečajni postopek ali prisilna poravnava, pa

niso dobili izplačanih vseh pravic, ki so jim pripadale (plač ali nadomestil plač, regresov in odpravnin). Na tiskovni konferenci ob prvi obletnici delovanja sklada je njegova direktorica Lilijana Madjar povedala, da je do večjega števila upravičencev do pomoči iz sredstev sklada prišlo tudi zato, ker so letos februarja zakonsko razširili pravice delavcev, ki so delali pri insolventnih delodajalcih. Tako je do 31. oktobra letos prispelo na sklad 36.678 zahtevkov. Največ, 8773, so jih vložili na mariborskem območju; na ljubljanskem 5924, na kranjskem 5258, na celjskem 5181. Najmanj jih je prispelo z območja sevniške enote zavoda za zaposlovanje, 1095. Od leta 1994 je prispelo vsako leto od 6000 do 9000 zahtevkov, v letošnjem letu do konca oktobra skoraj 7000.

Jamstveni sklad je v letu dni izdal 31.386 odločb ali za okoli 86 odstotkov vseh vlog. Skoraj 93 odstotkov vlog je sklad pozitivno rešil. Upravičenci so na ministrstvo za

delo vložili 416 pritožb na odločbe, od teh jih rešujejo še 252.

Ker pa v večini pritožb izguba delovnega razmerja ni bila v skladu z zakonom o jamstvenem skladu, delavci denimo v stečajnem postopku niso terjali poplačila premalo izplačanih plač in drugih premalo izplačanih prejemkov ali pa so bili zahtevki za izgubo delovnega mesta izpred leta 1994, drugostopenjski organ pritožbe večinoma zavrača.

Ta trenutek je na skladu še več kot pet tisoč nerešenih zahtevkov, od tega štiri petine iz lanskega leta ter začetka tega leta. Zanje sklad nima na voljo vseh potrebnih podatkov, poleg tega pa gre za podatke iz več kot 300 podjetij, kar kaže na veliko razdrobljenost primerov in zelo obsežno nalogo uslužbencev sklada.

Finančna sredstva iz jamstvenega sklada je doslej prejelo nekaj več kot 24.000 upravičencev iz 289 podjetij. Sklad je vstopil v položaj delavca kot upnika v 250 podjetjih, 39 stečajnih postopkov pa je bilo že zaključenih. Sklad tako terja sred-

stva, ki jih je izplačal delavcem, iz stečajne mase in tako je dozdaj pridobil iz terjatev do pet podjetij v stečaju nekaj manj kot 19 milijonov tolarjev. V primerjavi s 3,2 milijarde potrošenih tolarjev je to bore malo, vendar direktorica sklada pričakuje povračilo približno polovice v pomoč delavcem vloženi sredstev. Za letošnje leto je predviden obseg sredstev 5,5 milijarde tolarjev, tako da bodo pomoč sklada prejeli vsi upravičenci. Za prihodnje leto sta v proračunu zagotovljeni dobri dve milijardi tolarjev, glede na pričakovanih 10.000 novih zahtevkov pa bi potrebovali okoli 3 milijarde. Vendar bo, kot kaže, tudi ta razkorak med proračunskim predlogom in potrebami jamstvenega sklada pokrit z zakonsko novelo... Sredstva, ki jih sklad pridobiva iz stečajnih mas, poslej ne bodo več last proračuna, pač pa jamstvenega sklada. Seveda ni mogoče z gotovostjo napovedati obseg sklada vrnjenih sredstev iz stečajnih mas, saj je ta odvisen od višine stečajnih mas in dolgotrajnosti stečajnih postopkov. Ti se v posameznih primerih vlečejo kot jara kača, v povprečju so dolgi po 890 dni, nekateri pa niso končani niti po 1760 dneh (petih letih!). Zatika se denimo tudi tako, kot v Fipromu, kjer je stečajni upravitelj prekel odpravnine in bo treba zanje iti v tožbo.

Posamični zneski pomoči pa so presenetljivo nižji od pričakovanega: v povprečju znaša tak znesek približno 94.000 tolarjev, pri čemer je najnižji manjši od tisočaka, najvišji pa presega 197.000 tolarjev. Po regijah pa se višina precej razlikuje. Na koprskem je povprečno izplačilo 145.000 tolarjev, v Mariboru, Ljubljani, Kranju je povprečno izplačilo od 83.000 do 87.000 tolarjev, v Novi Gorici pa celo komaj presega 67.000 tolarjev. V drugih regijah poplačila presegajo povprečni znesek. To kaže, da so v teh regijah delavci dobili delno poplačilo neizplačanih finančnih prejemkov, na Koprskem pa ne. Samo 1196 delavcev ali štirje odstotki upravičencev doslej je prejelo najvišji možni znesek, štiri in pol minimalne plače: tri minimalne plače iz naslova neizplačanih plač ali nadomestil plač, ki bi jih delavci morali prejeti v zadnjih treh mesecih pred koncem delovnega razmerja, pol minimalne plače iz naslova neizkoriščenega letnega dopusta in eno minimalno plačo iz naslova odpravnin.

B. R.

B. R.

Opora pri pogajanjih o kolektivnih pogodbah

Izšli sta knjiga in zgoščenko o prejemkih iz delovnega razmerja, v kateri so zajeti in obdelani vsi prejemki, ne le plače

Združenje delodajalcev Slovenije in Društvo za vrednotenje dela, organizacijski in kadrovske razvoj sta dne izdala knjigo in zgoščenko o prejemkih iz delovnega razmerja. V njej so prvič pri nas doslej zajeti in obdelani vsi prejemki iz delovnega razmerja, bonitete, regres, stimulacije, odpravnine, jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči itd. in ne le plače. Zato naj bi oboje služilo tudi pogajalcem o kolektivni pogodbi in partnerjem v okviru ekonomsko-socialnega sveta. Tako menijo na združenju delodajalcev, kjer so knjigo in zgoščenko nedavno predstavili javnosti.

Prva izdaja zajema in razvršča podatke o prejemkih iz leta 1996, na videz zastarele, vendar po prepričanju avtorjev še uporabne (inflacija je sorazmerno nizka, poleg tega pa kasnejši podatki še niso dokončni). Vsako leto bo izšla z zadnjimi podatki dopolnjena izdaja. Avtorji projekta so se naslonili na

podatke o napovedih za odmero dohodnine, ki je najbolj izčrpen in najbolj zanesljiv vir omenjenih podatkov. Celovita informacija o prejemkih zaposlenih iz delovnega razmerja, nam je povedala avtorica projekta Slavi Pirš, nudi dokumentacijsko podlago za realno vrednotenje vseh vrst prejemkov iz delovnega razmerja, vzpostavitev ravnovesja med posameznimi kategorijami plač, določanje izhodiščnih plač po tarifnih razredih in za tipična dela v okviru kolektivnih pogodb, odpravo anomalije vrednotenja posameznih poklicev na trgu delovne sile itd.

Jože Stanič, predsednik združenja delodajalcev, pa je dodal, da bo poslej mogoče pogajanja o kolektivnih pogodbah opreti na objektivne podatke, ne pa uporabljati vsaka pogajalska stran svojih. Stanič to knjigo in zgoščenko ocenjuje tudi kot dobro orodje delodajalcev za dialog z vlado ...

Slavi Pirš je še nanizala nekaj, kot

je dejala, presenetljivih ugotovitev: prejemki moških so za 19 odstotkov višji od prejemkov žensk, plače pa za 20 odstotkov. Vzrok naj bi bil večji obseg odsotnosti z dela. V vsak štiriindvajseti zaposleni dela kot prodajalec v trgovini. V Sloveniji je 996 poklicev, toda tretjina vseh zaposlenih dela v vsega 19 (devetnajstih) različnih poklicih. Polovica zaposlenih je starih od 30 do 44 let. Presenetljivi so zlasti podatki o prejemkih. V javni upravi so ti za 80 odstotkov višji kot v industriji in rudarstvu, slovenske povprečne prejemke pa prekašajo za 51 odstotkov. V poslovnih subjektih s tujim kapitalom se izplačujejo prejemki pod slovenskih povprečjem in v majhnih družbah so višji kot v velikih in srednjih. Najnižje prejemke so dobili zaposleni v družbah z neomejeno odgovornostjo. Skoraj dve tretjini zaposlenih v gospodarstvu sta razvrščeni v četrti in peti tarifni razred. V skoraj dveh tretjinah kolektivnih pogodb dejavnosti s področja gospodarstva so bili prejemki in plače drugega tarifnega razreda nižji od prejemkov in plač prvega tarifnega razreda. Povprečna plača v gospodarstvu, izplačana zaposlenim prvega tarifnega razreda, presega minimalno plačo za 60 odstotkov... In kolikšen je delež plač v prejemkih? Približno 93 odstoten. Med drugimi prejemki pa je najvišji - regres.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalna seminarja

Z novimi viri moči
v prihodnje leto

Cilji seminarja:

- ozavešiti svoje trenutno stanje in narediti osebno »bilanco«,
- preveriti svojo samopodobo in jo po potrebi izboljšati,
- poiskati svojo osebno vizijo, poslanstvo in cilje,
- odpraviti omejujoča prepričanja o sebi,
- prepoznati svoje potrebe, vzpostaviti stik s seboj in s svojim telesom,
- uporabljati učinkovite načine za motiviranje samega sebe,
- uporabljati nekatere dihalne, gibalne in sprostitvene tehnike

Namembnost seminarja:

Seminar je namenjen funkcionarjem in strokovnim delavcem Zveze, sindikatov dejavnosti in območnih organizacij ZSSS ter članom svetov delavcev in delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb. Pogoji za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas in kraj izvedbe:

Seminar bo v četrtek, 10. decembra 1998, v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16, v I. nadstropju.

PROGRAM SEMINARJA:

Od 9.00 do 9.15. ure

Uvod v seminar. Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS.

Od 9.15 do 10.30 ure

Seznanitev udeležencev;

Človek kot bitje v spreminjanju in kot celota misli, čustev in telesa.

Od 10.45 do 12.30 ure

– Kje sem zdaj in kako sem zadovoljen s svojim življenjem – pregled trenutnega stanja.

– Kaj so moje resnične potrebe in kako jih prepoznavam?

– Moje življenjsko poslanstvo – moje področje prispevanja.

– Kaj si želim in kaj zares hočem? – koraki za načrtovanje smiselnih, realnih in privlačnih ciljev.

Od 12.30 do 13.30 ure: odmor

Od 13.30 do 15.00 ure

– Kako se posebej motiviram za uresničevanje ciljev?

– Kako vzpostavim stik s svojimi notranjimi viri moči in razvijem več samozaupanja?

Od 15.15 do 16.30 ure

– Kako okrepim svojo samozavest in samospoštovanje?

– Misli, čustva in telo – trije stebri našega bitja v sodelovanju (povezava vseh treh področij in vpliv, ki ga imamo nanje) in njihov vpliv na telesno zdravje.

Metode: razlaga, razgovor, igre vlog, mentalni trening, gibalne vaje, skupinsko delo.

Strokovna izvajalka:

Nada Mulej, profesorica slovenskega jezika in primerjalne književnosti, trenerka za nevrolingvistično programiranje z mednarodnim certifikatom in mojster poslovne komunikacije

Rok za prijavo:

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 2. decembra 1998.

Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav, če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija:

Cena seminarja znaša 11.000 SIT za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki). Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite »Seminar XV., sklic na številko 21«.

Dodatne informacije:

Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonski številki 061/316-489 in pri Jožici Anžel na telefonski številki 061/13 10 033, interna 282 ali 061/316 489.

Vanda Rešeta,
vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS

Učinkovito soupravljanje

Cilj seminarja: Namen izobraževalnega seminarja je teoretična in praktična usposobitev članov svetov delavcev. Udeleženci se seznanijo s temeljnimi znanji, ki jih morajo obvladovati pri opravljanju svoje funkcije v osrednjem organu soupravljanja, v svetu delavcev. Cilj tega seminarja pa je tudi usposobitev sindikalnih zaupnikov za učinkovito delo sindikata na področju soupravljanja.

Namembnost seminarja: Seminar je namenjen članom svetov delavcev in sindikalnim zaupnikom. Pogoji za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov, ki so združeni v ZSSS.

Čas in kraj izvedbe: Seminar bo potekal od 7. do 9. decembra 1998 v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1

PROGRAM SEMINARJA:

Ponedeljek, 7. december 1998

– NAČIN IN STRATEGIJA DELOVANJA SVETA DELAVCEV

Predavatelj: Milan Utroša, član predsedstva Sveta ZSSS

– VLOGA IN NALOGE SVETA DELAVCEV NA PODROČJU STATUSNIH

IN KADROVSKIH ZADEV TER REŠEVANJA SPOROČ Z DELODAJALCI

Predavatelj: Gregor Miklič, član predsedstva Sveta ZSSS

Torek, 8. december 1998

– SOUPRAVLJANJE DELAVCEV TER VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Predavateljica: Lučka Böhlm, svetovalka Sveta ZSSS

– VLOGA SVETA DELAVCEV NA PODROČJU PLAČ TER PRI OBRAVNAVI GOSPODARSKIH REZULTATOV DRUŽBE

Predavateljica: Vekoslava Krašovec, sekretarka Območne organizacije ZSSS Podravje

Sreda, 9. december 1998

– KOLEKTIVNE POGODBE IN SOUPRAVLJANJE

Predavateljica: Metka Rokсандić, ZSSS

Metode dela: predavanje, intenzivno sodelovanje udeležencev, igranje vlog. **Rok za prijavo:** Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 30. novembra 1998. Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 20 prijav; če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija: Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, znaša 24.000 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji. Kotizacijo nakažite na ŽR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite »Seminar II«, sklic na številko 07. Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije, skladno z zakonom, delodajalec. Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici. Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 6.550 SIT). **Dodatne informacije:** Odgovore na dodatna vprašanja in pojasnila v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonsko številko 061/316-489 in pri Jožici Anžel na številko 061/13-10-033, int. 282 in 061/316 489.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS

Prijavnica za udeležbo na seminarju UČINKOVITO SOUPRAVLJANJE je bila objavljena v prejšnji številki Nove Delavske enotnosti.

Prijavnica za izobraževalni seminar »Z NOVIMI VIRI MOČI V PRIHODNJE LETO« 10. decembra 1998 v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Zaposlitev, naziv in naslov družbe:

– delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Sindikalni zaupnik: DA NE

Druge funkcije v sindikatu (navedite):

Član sveta delavcev: DA NE

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NE

– (naziv in sedež družbe):

Telefonska št.: – doma: – v službi:

Žig in podpis odgovorne osebe

V, dne

Nova Delavska enotnost	RIMSKO VOJAŠKO TABORIŠČE	NEKDANJI MERILEC ZITA IN SOLI	13. ALI 15. DAN V MESECU RIMSKEGA KOLEDARJA	LJUBEZENSKI SESTANEK	Avtor: Drago Roner	BLAGO ZA KAVBOJKE	OPIS, ORIS	SESTAVLJANJE LEKSIKONOV	GRŠKI DIDAKTIČNI PESNIK
GORA V JULIJCIH (2393 m)					VRSTA SPORTNE JADRNIC				
PRIVOTNA STAROGRŠKA MUZA PETJA					IZR. POLITIK WEIZMAN				
PRIPADNICA NEKDANJE SRENJE					ŽEN. PRINCIP KIT.FILOZOFIJE				
TOMO CESEN			VLADAR MONARH						
SPODNJI DEL POSODE			ZALOVANJE						
1									PRISTAŠ IDEALIZMA

BLAŽILEC PRI AVTOMOBILU	NARAVNA PROZORNA TEKOCIČINA	REKA MED ARMENIJO IN IRANOM	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI NATRIJ	2
SLOVENSKI PESNIK IN PREVAJALEC (Miha)				
ZAGAN LES KVADRAT. PREREZA				
PAJČOLAN				

			UGO TOGNAZZI	ZADETEK PRI KOŠARKI	GORSKI REŠEVALNI ČOLN				
					GLAVNO MESTO SAUDSKE ARABUJE	OSKAR DANON			
					VISOKA TRAVA				

ČESKA TOVARNA AVTOMOBILOV			AMERIŠKI PEVEC PRESLEY	
ELEMENT HOJE			OPEČEN KRUH	
			OCTOVČU SOR. GRM	

					SVINČENA KROGLICA ZA NABOJE				
					NAJVIŠJA USTVARJALNA SPOSOBNOST	JEZERO V SRED. AZIJI			
						BRIT. IGRALEC BATES			

MESTO V JUGOVZHODNI FRANCJI	STRONCIJ		PODZEMNI ŽUJKOJED	
	DEL STOPALA		STVAR. PREDMET	

					LIBUSKI POL (Moamer Al)				
					SREDINA DNEVA				

ODMEREK MAMILA LSD		ČAS. ENOTA		
		PESEM V ČAST APOLONU		

					MEJNA REKA MED SLOVASKO IN MADŽARSKO			ZVIŠAN TON "D"	
								STAR IZRAZ ZA OKRAS	

PREMIKANJE S TELESOM PO TLEH				
NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV (Pico d')			VEEZNIK	

					DVOREC, PALAČA V BALKANSKEM OKOLJU			JANEZ TRDINA	
								BRIT. PEVEC COCKER	

Salomonov ugankar	ARMENSKI SKLADATELJ HAČATURJAN		NAŠA EKONOMIŠTKA BESTER	

					VERDIEVA OPERA		ČRTA		
					JADRALEC NA DESKI				

GESLA NAGRADNE KRIZANKE št. 40 (12. 11. 1998):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljeno na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 23. novembra** letos.

Pravilna rešitev gesel iz 38. številke Nove Delavske enotnosti: 1. *IN TA KRIČAČ.* 2. *NAJ BI BIL MOJ.* 3. *DAJ NEHAJ NO.* Nagrado 5000 tolarjev prejme **Primož Markelj**, Gregorčičeva 6, 4240 Radovljica. Nagrado bomo poslali po pošti.

SALOMONOV

UGANKAR

IZHAJA VSAK PETEK! BOGATE NAGRADE!